

De som- en verschilformules

1. Eerst nog even de basisrelaties tussen sin, cos en tan ophalen. We werken in radialen.

a) Schets een rechthoekige driehoek, noem 1 hoek α . Wat is de andere hoek (in radialen)?

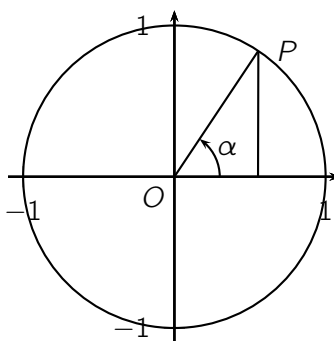
b) Er geldt:

$$\sin \alpha = \cos \left(\frac{1}{2}\pi - \alpha \right) \quad (1)$$

$$\cos \alpha = \sin \left(\frac{1}{2}\pi - \alpha \right). \quad (2)$$

Toon dit aan.

c) Ga dit na door beide grafieken te plotten met de GR.

d) Punt P heeft als coördinaten $P(\cos \alpha, \sin \alpha)$. Ga na.

e) Teken in de cirkel de punten $Q(\cos(-\alpha), \sin(-\alpha))$, $R(\cos(\alpha + \pi), \sin(\alpha + \pi))$ en $S(\cos(\pi - \alpha), \sin(\pi - \alpha))$.

f) P en Q liggen symmetrisch t.o.v. de x -as, dus:

$$\sin(-\alpha) = -\sin \alpha \quad (3)$$

$$\cos(-\alpha) = \cos \alpha \quad (4)$$

Leid net zo af:

$$\sin(\alpha + \pi) = -\sin \alpha \quad (5)$$

$$\cos(\alpha + \pi) = -\cos \alpha \quad (6)$$

$$\sin(\pi - \alpha) = \sin \alpha \quad (7)$$

$$\cos(\pi - \alpha) = -\cos \alpha \quad (8)$$

De som- en verschilformules

- g) Gebruik de eenheidscirkel om ook de volgende formules op gelijkaardige manier te verifiëren.

$$\cos\left(\frac{1}{2}\pi + \alpha\right) = -\sin \alpha \quad (9)$$

$$\sin\left(\frac{1}{2}\pi + \alpha\right) = \cos \alpha. \quad (10)$$

- h) Kies een waarde voor α en bereken $(\sin \alpha)^2 + (\cos \alpha)^2$. Verklaar het resultaat.
Tip: gebruik Pythagoras.

In plaats van $(\cos \alpha)^2$ wordt gewoonlijk $\cos^2 \alpha$ geschreven. (Waarom niet $\cos \alpha^2$?)

$$\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1 \quad (11)$$

2. Hier zijn nog eens de som- en verschilformules voor de sinus en cosinus:

$$\sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cdot \cos \beta + \cos \alpha \cdot \sin \beta \quad (12)$$

$$\cos(\alpha + \beta) = \cos \alpha \cdot \cos \beta - \sin \alpha \cdot \sin \beta \quad (13)$$

$$\sin(\alpha - \beta) = \sin \alpha \cdot \cos \beta - \cos \alpha \cdot \sin \beta \quad (14)$$

$$\cos(\alpha - \beta) = \cos \alpha \cdot \cos \beta + \sin \alpha \cdot \sin \beta \quad (15)$$

- a) Vul in de somformules $\beta = \alpha$ in om de verdubbelingsformules te krijgen. Werk zo ver mogelijk uit.
- b) Voor $\cos(2\alpha)$ zijn nog twee interessante vormen te vinden, met behulp van formule 11. Zoek deze.
3. Laat met behulp van de formules zien dat de functies $f(x) = (\sin x + \cos x)^2$ en $g(x) = 1 + \sin 2x$ hetzelfde zijn.
4. Uit de somformules vallen de formules van Mollweide af te leiden.
- a) Stel $a = t + u$ en $b = t - u$. Ga na dat dan volgt $t = \frac{1}{2}(a + b)$ en $u = \frac{1}{2}(a - b)$.
- b) Combineer formules 12 en 13 om de eerste van de volgende formules af te leiden:

$$\sin(a) + \sin(b) = 2 \sin\left(\frac{1}{2}(a + b)\right) \cdot \cos\left(\frac{1}{2}(a - b)\right) \quad (16)$$

$$\sin(a) - \sin(b) = 2 \sin\left(\frac{1}{2}(a - b)\right) \cdot \cos\left(\frac{1}{2}(a + b)\right) \quad (17)$$

$$\cos(a) + \cos(b) = 2 \cos\left(\frac{1}{2}(a + b)\right) \cdot \cos\left(\frac{1}{2}(a - b)\right) \quad (18)$$

$$\cos(a) - \cos(b) = -2 \sin\left(\frac{1}{2}(a + b)\right) \cdot \sin\left(\frac{1}{2}(a - b)\right) \quad (19)$$

- c) Herhaal voor de andere 3 formules.